

РЕШЕНИЕ

№ 163

гр. Пловдив, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Галина Гр. Арnaudова

Членове: Мария П. Петрова
Румяна Ив. Панайотова-Станчева

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Мария П. Петрова Въззивно търговско дело
№ 20245001000083 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно и се развива по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №434 от 14.11.2023г., постановено по търг.дело №734/2022г. по описа на Окръжен съд-Пловдив, Г. Й. П. с ЕГН:*****, адрес: гр.П., Ж*****, е осъден да заплати на „З Л“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул. С. ш. № *** сумата от 177618,40лв., представляваща сбор от изплатени от ищеца застрахователно обезщетение за неимуществени вреди – 140000лв.; застрахователно обезщетение за имуществени вреди - 22923,13лв., които вреди са претърпени от РЛИ в резултат на пътнотранспортно произшествие, станало на 12.12.2014г., причинено от Г. Й. П. при управление на лек автомобил „Б., м. ***, с рег. № *****, застрахован в „З Л“АД със застрахователна полица №22114000103643; заплатено обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 140000лв. за периода 12.12.2014г.-23.11.2015г. – 13515,17лв., и заплатено обезщетение за забава в размер на законната лихва

върху сумата 22923,13лв., за периода 23.05.2015г.-23.11.2015г. – 1180,10лв., ведно със законната лихва върху сумата от 177618,40лв., считано от 23.12.2022г. – датата на депозиране на исковата молба в съда, до окончателното ѝ изплащане, като иска за разликата над 177618,40лв. до пълния претендиран размер от 243741,65лв. /заплатено обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 140000лв. за периода 23.11.2015г.-31.10.2019г. и заплатено обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 22923,13лв. за периода 23.11.2015г.-31.10.2019г., както и за претендирания период от 12.12.2014г. до 23.05.2015г./ е отхвърлен; Г. Й. П. с ЕГН:*****, адрес: гр.П., Ж*****, е осъден да заплати на „З Л“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул. С. ш. № *** сумата от 7250,48лв., представляваща разноски по делото, изчислени съобразно уважената част от иска; „З Л“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул. С. ш. № *** е осъдено да заплати на Г. Й. П. с ЕГН:*****, адрес: гр.П., Ж*****, сумата от 2658,58лв. – разноски за производството, изчислени съобразно отхвърлената част на иска.

Недоволен от така постановеното решение е останал жалбоподателят „З Л“АД, който чрез пълномощника юрисконсулт С. Л. го обжалва в отхвърлителната му част за разликата над уважения размер от 177618,40лв. до пълния предявен от 243741,65лв., равняваща се на сумата от 66123,25лв., представляваща заплатени обезщетения за забава, с доводи за неправилност, според които изплатените суми за лихви са дължими в пълен размер при условията на чл.274,ал.2 от КЗ /отм./ като част от изплатеното застрахователно обезщетение, обусловено от деликтната отговорност на прекия причинител и свеждащо се до вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, като не се касае за обезщетение по чл.86 или чл.84,ал.2 от ЗЗД. Акцентира се на участието на ответника като трето лице помагач в исковите производства срещу застрахователя и задължителното за него решение по отношение на изплатените от последния суми. Съдържа се позоваване на съдебна практика, според която отговорността на застрахователя покрива изцяло тази на прекия причинител, който изпада в забава от момента на непозволеното увреждане, поради което се дължи плащане и на обезщетение за забава, като застрахователят има право на регрес срещу застрахования и за платените лихви за забава като последица

от неизпълнение на задължението на застрахователя за уведомяване на застрахователя за обстоятелствата, водещи до възникване на гражданската му отговорност. По тези съображения жалбоподателят претендира за отмяна на решението в обжалваната му част и за уважаване на иска в пълния му предявен размер, както и за присъждане на разноски за двете инстанции, включително юрисконсултско възнаграждение.

Въззиваемата страна Г. Й. П. е депозирал чрез пълномощника си адв.М. Т. писмен отговор на въззивната жалба със съображения за нейната неоснователност, подкрепящи приетото с първоинстанционното решение, за чието потвърждаване в обжалваната му част претендира, както и за присъждане на разноски за въззивното производство.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на въззивно разглеждане, с оглед подадената въззивна жалба и нейните предели, е предявеният от „З Л“ АД против Г. Й. П. иск с правно основание чл.274,ал.2 от КЗ /отм./ за заплащане на сумата от 66123,25лв., представляваща заплатено обезщетение за забава в размер на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от 140000лв. за периода 23.11.2015г.-31.10.2019г. и заплатено обезщетение за забава в размер на законната лихва върху обезщетението за имуществени вреди от 22923,13лв. за периода от 12.12.2014г. до 23.05.2015г. и за периода 23.11.2015г.-31.10.2019г., изплатени от застрахователя на РЛИ за претърпените от нея вреди вследствие настъпилото на 12.12.2014г. ПТП по вина на П. при управление без свидетелство за управление на лек автомобил „Б., м. ***, с рег. № *****, застрахован в „З Л“ АД със застрахователна полица №22114000103643.

С отговора на исковата молба ответникът П. е оспорил регресната претенция на застрахователя за платените лихви за забава, тъй като разпоредбата на чл.274 от КЗ /отм./ не предвижда регресно право относно тях, а отговорността на застрахователя към увредените лица за законна лихва върху дължимите обезщетения е в резултат на неизпълнение на законовото му задължение по чл.233 от КЗ /отм./ да изплати застрахователното обезщетение и неговата собствена забава не може да се тълкува във вреда на деликвента.

С допълнителната искова молба ищецът поддържа, че, съгласно

чл.227,ал.2 от КЗ /отм./, застрахователят по договор за застраховка „Гражданска отговорност“, който е заплатил застрахователно обезщетение на увреденото лице, има право на регресен иск срещу застрахования за платените лихви за забава, съответстващи на периода от датата на настъпване на застрахователното събитие до датата на предявяване на прекия иск по чл.226,ал.1, при което застрахователят отговаря и за изтеклите лихви за забава, които дължи застрахования деликвент, а, съгласно чл.84,ал.3 от ЗЗД, забавата при непозволено увреждане е от деня на деликта, като длъжникът се смяна в забава и без покана.

С първоинстанционното решение е прието, че с решение по гр.дело №15066/2015г. на СГС и решение по в.гр.дело №6617/2017г. на САС, в производствата по които ответникът П. е участвал като трето лице помагач на страната на ищцовия застраховател, последният е осъден да заплати на Р. И., на основание чл.226,ал.1 вр. чл.223,ал.2 от КЗ /отм./ обезщетение от 140000лв. за неимуществени вреди и обезщетение от 22923,13лв. за имуществени вреди, претърпени от нея вследствие настъпило на 12.12.2014г. ПТП по вина на ответника П. при управление на лек автомобил „Б., м. ***, с рег. № *****, включително при липса на правоспособност, за което е налице влязло в сила решение по чл.78а от НК по НОХД №3822/2015г. на РС-Пловдив, ведно със законната лихва от 23.05.2015г. до окончателното изплащане, които суми са изплатени в рамките на образувано изп.дело №20198460400512 по описа на ЧСИ ОМ, ведно със законна лихва в размер на 69408,55лв. върху обезщетението от 140000лв. за периода 12.12.2014г.-31.10.2019г. и в размер на 10331,89лв. върху обезщетението от 22923,13лв. за периода от 23.05.2015г. до 31.10.2019г. Прието е, че, съгласно чл.227,т.2 от КЗ /отм./, застрахователят има право на регресен иск срещу застрахования за платените лихви за забава, съответстващи на периода от датата на настъпване на застрахователното събитие до датата на съобщаване на обстоятелствата по чл.224,ал.1 от КЗ от застрахованото лице или до датата на предявяване на прекия иск по чл.226,ал.1 от КЗ, освен ако застрахованото лице не е изпълнило задълженията си по причини, които не могат да му се вменят във вина, до която дата извършеното от застрахователя плащане на обезщетение, включително и такова за забава, е по застрахователния договор, а след тази дата лихвите като обусловени от забавата на самия застраховател не следва да бъдат включени в застрахователната сума, подлежаща на плащане от

деликвента в хипотезата на чл.274,ал.2 от КЗ /отм./. С оглед на това е прието, че, тъй като в случая няма данни деликвентът да е уведомил застрахователя преди предявяване на иск по чл.226,ал.1 от КЗ /отм./, същият дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди за периода от датата на ПТП – 12.12.2014г., до 23.11.2015г. – датата на предявяване на прекия иск, а върху обезщетението за имуществени вреди за периода от 23.05.2015г. до 23.11.2015г., за който е изчислен дължимия размер, а за остатъка от него и от претендирувания период лихва не се дължи.

Настоящата инстанция, с оглед служебните си правомощия по чл.269 от ГПК, намира първоинстанционното решение за валидно, а в обжалваната му част и за допустимо.

Спорът между страните и във въззивното производство се концентрира около дължимостта от страна на прекия причинител на изплатеното от застрахователя на пострадалата обезщетение за забавено плащане на главниците за обезщетения за претърпени неимуществени и имуществени вреди за периода от датата на предявяване на прекия иск на увреденото лице спрямо застрахователя до датата на окончателното плащане на главниците.

Настоящата инстанция намира, че при застраховката „Гражданска отговорност“ застрахователят, съгласно чл.223,ал.1 от КЗ /отм./, покрива отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, включително по повод притежанието и управлението на МПС, според чл.257,ал.1 от КЗ /отм./. Отговорността на застрахователя спрямо увредения произтича от договора и е функционално обусловена от тази на деликвента по чл.45 от ЗЗД, при което тя покрива вредите, за които последният отговаря, включително за неговата забава, в каквато той изпада без покана, съгласно чл.84,ал.3 от ЗЗД, както настоява и жалбоподателят. В такава насока е и разпоредбата на чл.223,ал.2,изр.1 от КЗ /отм./, според която застрахователят заплаща обезщетение и за лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице. Касае се за лихвата по чл.84,ал.3 от ЗЗД, включваща се в застрахователното обезщетение, което застрахователят изплаща на увреденото лице. Обезщетение за забава в размер на законната лихва е било присъдено в производството по прекия иск на увредената по чл.226,ал.1 от КЗ

/отм./, в което като подпомагаща застрахователя страна е участвал ответника П., установителното действие на решението по който и мотивите му са обвързващи за него, съгласно чл.223,ал.1 и ал.2 от ГПК, включително досежно обезщетението за забавено плащане на главниците в размер на законната лихва, считано от 12.12.2014г. за неимуществените вреди и от 23.05.2015г. за имуществените, както резонно застъпва жалбоподателят. Според чл.223,ал.2,изр.2 от КЗ /отм./, застрахователят отговаря за лихвите за забава, присъдени в тежест на застрахования, считано от датата на съобщаването по чл.224,ал.1. В тази връзка и съгласно чл.229 от КЗ /отм./ застрахованият има право да получи застрахователното обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице. То включва и лихвите от датата на увреждането до датата на уведомяването по чл.224,ал.1, от която застрахователят е в забава по отношение изпълнението на задължението му по застрахователния договор и дължи лихви за забава по чл.86,ал.1 от ЗЗД. Регресното право на застрахователя спрямо застрахования възниква от момента на плащането на застрахователното обезщетение на увреденото лице или в случая от 31.10.2019г., както резонно застъпва въззиваемия. Противно на поддържаното от него, претенцията не е за лихвите след тази дата, а за изплатените до тогава на увреденото лице. Регресното право на застрахователя по чл.227,т.2 от КЗ /отм./ включва платените от него на увредения лихви за забава за периода от датата на настъпване на застрахователното събитие до датата на съобщаване на обстоятелствата по чл.224,ал.1 от застрахованото лице или до датата на предявяване на прекия иск по чл.226,ал.1, освен ако застрахованото лице не е изпълнило задълженията си по причини, които не могат да му се вменят във вина, но не и лихвите след тази дата. Лихвата от датата на съобщаването или предявяване на прекия иск е за сметка на застрахователя заради собствената му забава да изпълни задължението си за заплащане на застрахователното обезщетение на увредения при настъпване на застрахователното събитие, за което е уведомен от застрахования, или за предявения спрямо същия от увреденото лице иск или за извършеното от него на увредения плащане. Тя не се включва в застрахователното обезщетение по договора и не подлежи на възстановяване по реда на регреса по чл.274,ал.2 от КЗ /отм./. Изложеното дава основание да се приеме, че на увреденото лице се дължи лихва за забава от датата на неправомерното увреждане, съгласно чл.84,ал.3 от ЗЗД, с оглед деликтната

отговорност на застрахования, обуславяща функционално отговорността на застрахователя, а в отношенията между застрахования и застрахователя изплатената на увреденото лице лихва се включва в застрахователното обезщетение за периода от увреждането до датата на уведомяването по чл.224,ал.1 от КЗ /отм./, а след тази дата лихвата е такава за забава на застрахователя по чл.86,ал.1 от ЗЗД и е дължима на плоскостта на договорната отговорност и съобразно чл.84,ал.1 и ал.2 от ЗЗД. Лихвите за забава след уведомяване на застрахователя или предявяване на прекия иск на увреденото лице, като обусловени от забавата на самия застраховател, не се включват в платеното застрахователно обезщетение, тъй като не са обезщетение за вреди в пряка и непосредствена причинна връзка с поведението на деликвента и с тях не се покрива отговорност на последния.

По тези съображения и доколкото в случая няма данни за уведомяване по чл.224,ал.1 от КЗ /отм./ регресното право на ищцовия застраховател спрямо ответния застрахован не включва заплатените от него на увреденото лице лихви за забава за периода след 23.11.2015г., когато е предявен прекия иск по чл.226,ал.1 от КЗ /отм./, до 31.10.2019г., когато са изплатени обезщетенията, поради което правилно с обжалваното в тази му част първоинстанционно решение искът относно тях е отхвърлен и същото следва да се потвърди.

С оглед на този изход по спора и във връзка с изричната претенция на въззиваемия за присъждане на разноски, съдът констатира, че такива от него за въззивното производство са заплатени в размер на общо 6000лв. за адвокатско възнаграждение, от които 2000лв. за изготвяне на отговор на въззивната жалба и 4000лв. за процесуално представителство, според представените договори за правна защита и съдействие от 14.11.2023г. и от 05.03.2024г. Жалбоподателят своевременно е заявил възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение по чл.78,ал.5 от ГПК. В тази връзка настоящата инстанция съобразява междувременно постановеното Решение от 25.01.2024г. по дело С-438/22г. на СЕС, съгласно което Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е нищожна като нарушаваща забраната по чл.101, §1 ДФЕС. Според приетото от СЕС, в тази хипотеза националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална права уредба по отношение на страната, осъдена да заплати

съдебните разноси за адвокатско възнаграждение, включително и в случаите, когато предвиденото в тази наредба за минималните размери отразява реалните пазарни цени на адвокатските услуги. В мотивите си СЕС посочва, че цената на услуга, която е определена в споразумение или решение, прието от всички участници на пазара, не може да се счита за реална пазарна цена. Напротив, съгласуването на цените на услугите от всички участници на пазара, което представлява сериозно нарушение на конкуренцията по смисъла на чл.101, §1 ДФЕС, е пречка именно за прилагането на реални пазарни цени /вж. §60/. Затова подходът следва да е конкретен, като съдът следва да определи дължимото адвокатско възнаграждение въз основа на цялостна преценка на релевантните за съответния случай обстоятелства. В тази връзка следва да се отчете, че предмет на въззивно разглеждане е претенцията единствено в частта ѝ относно обезщетението за забава в размер на законната лихва, като спорът не се отличава с фактическа сложност, а с правна такава, продиктувана от анализ на правни норми по отменена уредба, като по делото е депозиран отговор на въззивната жалба и същото е разгледано в едно открито съдебно заседание с участието на пълномощника на въззиваемия, при което възнаграждението следва да се определи на 4000лв., каквато сума следва да се присъди за разноси.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №434 от 14.11.2023г., постановено по търг.дело №734/2022г. по описа на Окръжен съд-Пловдив, В ЧАСТТА, с която е отхвърлен предявения от „З Л“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул. С. ш. № *** против Г. Й. П. с ЕГН:*****, адрес: гр.П., Ж*****, иск за заплащане на сума в размер над присъдената от 177618,40лв. до претендираната от 243741,65лв., равняваща се на 66123,25лв., представляваща изплатени от ищеца на РЛИ, пострадала при пътнотранспортно произшествие, станало на 12.12.2014г., причинено от Г. Й. П. при управление на лек автомобил „Б., м. ***, с рег. № *****, застрахован в „З Л“АД със застрахователна полица №22114000103643, обезщетение за забава в размер на законната лихва върху

обезщетението от 140000лв. за неимуществени вреди за периода 23.11.2015г.-31.10.2019г. и обезщетение за забава в размер на законната лихва върху обезщетението от 22923,13лв. за имуществени вреди за периода 23.11.2015г.-31.10.2019г., както и за претендирания период от 12.12.2014г. до 23.05.2015г., И В ЧАСТТА, с която „З Л“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул. С. ш. № *** е осъдено да заплати на Г. Й. П. с ЕГН:*****, адрес: гр.П., Ж*****, сумата от 2658,58лв. – разноси за производството, изчислени съобразно отхвърлената част на иска.

ОСЪЖДА „З Л“АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул. С. ш. № *** да заплати на Г. Й. П. с ЕГН:*****, адрес: гр.П., Ж*****, сумата от 4000лв. /четири хиляди лева/, представляваща разноси за въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280,ал.1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____